

Smutna wiosna w Europie

Codziennie dochodzą do opinii publicznej przerażające wiadomości o wojnie w Ukrainie. Pewną nutę nadziei przynoszą w tej sytuacji rzeczowe rozważania o perspektywach członkostwa Ukrainy w UE zamieszczone w niniejszym numerze EPS.

Niestety, nie ma dobrych wieści co do bieżącego stanu stosunków Polski z Unią.

Nie zostały nadal spełnione warunki do zatwierdzenia Krajowego Planu Odbudowy i odblokowania jakże potrzebnych środków z unijnego Funduszu Odbudowy. Prace w Sejmie nad zniesieniem Izby Dyscyplinarnej SN prowadzone na podstawie kilku projektów ustaw (skądinąd dalece niewystarczających) stają się ofiarą sporów w ramach rządzącej koalicji, dalekich od troski o dobro państwa.

Konsekwencje finansowe obecnej sytuacji nie ograniczają się tylko do wstrzymania przekazania środków unijnych. Dodatkowym, niezwykle dotkliwym następstwem jest konieczność płacenia kar za niezastosowanie się do środków tymczasowych zarządzonych przez TSUE. Była o tym mowa kilkakrotnie w naszym czasopiśmie. Kary za dalszą działalność Izby Dyscyplinarnej wynoszą dotąd już ponad 160 mln euro. Komisja Europejska wystąpiła do Polski o wpłatę pierwszej raty kar w wysokości 69 mln euro i drugiej – 42 mln euro. Z kolei kary za niewykonanie zarządzeń TSUE dotyczących kopalni Turów wyniosły 68,5 mln euro. Wobec braku dobrowolnej zapłaty tych kar KE potrąciła z funduszy należnych Polsce z różnych tytułów, niemających zresztą nic wspólnego z kopalnią, ratę wynoszącą w sumie 30 mln euro.

Mogłoby się wydawać, że limit samobójczych przedsięwzięć polskich władz został już wyczerpany. Niestety nie. Na początku kwietnia 2022 r. Polska zawetowała projekt dyrektywy o wprowadzeniu dla wielkich multinarodowych przedsiębiorstw globalnego minimalnego podatku CIT w wysokości 15%. Wynik głosowania w Radzie UE w odniesieniu do projektu dyrektywy, będącej częścią globalnego porozumienia (obejmującego ponad 130 państw), wynegocjowanej w wielkim trudzie i wymagającej wielu kompromisów oraz ustępstw ze strony różnych państw, wyniósł na końcu 26:1. Co prawda, Polska tłumaczyła swoje stanowisko względami merytorycznymi, a mianowicie postulatem wprowadzenia dalej idących rozwiązań podatkowych, jednak mało kto dał temu wiarę. Dobrze zapamiętano, jak politycy z Ministrem Sprawiedliwości na czele grozili od wielu tygodni, że odpowiedzią Polski na brak udostępnienia naszemu krajowi środków unijnych będzie blokowanie decyzji wymagających jednomyślności; taki charakter ma właśnie przyjmowanie dyrektyw w sprawach podatkowych.

Oblicza się, że wprowadzenie omawianej dyrektywy przyniosłoby Polsce dodatkowe 3,7 mld euro wpływów podatkowych.

Profesor Stanisław Biernat
Redaktor Naczelny „EPS”

A Sad Spring in Europe

Horrible news about the war in Ukraine keeps reaching the public every day. In this situation, the matter-of-fact reflections on Ukraine's prospects for EU membership in this issue of ENP bring a note of hope.

Unfortunately, there is still no good news about Poland's relations with the Union.

The conditions have still not been met for the approval of the National Recovery Plan and unlocking of the much-needed money from the EU Recovery Fund. The work in the Sejm on the abolition of the Disciplinary Chamber of the Supreme Court, carried out on the basis of several bills (frankly, definitely insufficient ones), is stalled by disputes within the ruling coalition, far from concern for the interests of the state.

The financial consequences of the current situation are not limited to withholding EU funds. An additional, extremely harsh consequence is that fines must be paid for failure to comply with the interim measures granted by the CJEU, as has been mentioned several times in our journal. The fines for the continued existence of the Disciplinary Chamber have mounted to more than EUR 160 million to date. The European Commission demanded Poland to pay the first instalment of fines: EUR 69 million and the second – EUR 42 million. In turn, the fines for failing to comply with the CJEU orders concerning the Turów mine amount to EUR 68.5 million. As the fines had not been paid voluntarily, the EC deducted an instalment of EUR 30 million in total from the funds owed to Poland on various accounts, which have nothing to do with the mine.

It might seem that the limit of suicidal measures by the Polish authorities has already been reached. Unfortunately, not yet. In early April 2022, Poland vetoed a draft directive to introduce a global minimum CIT of 15% for large multinationals. The result of the vote in the Council of the EU on the draft directive, which is part of a global agreement (covering more than 130 countries), negotiated with great difficulty and requiring many compromises and concessions from various countries, was 26:1 in the end. Even though Poland explained its position putting forward substantive arguments, namely that it wanted to introduce more far-reaching tax measures, few people believed these assertions. It was clearly remembered how politicians led by the Polish Minister of Justice had threatened for weeks that Poland's response to refusal to make EU funds available to our country would be to block decisions requiring unanimity, which is precisely the nature of the process of adopting directives on tax matters.

It is estimated that the introduction of this directive would give Poland an extra EUR 3.7 billion in tax revenue.

Professor Stanisław Biernat
'EPS' Editor-in-Chief